

Projecten voor sterke, preventieve en toekomstbestendige arbozorg

Innovatieve Arbozorg in de praktijk

Innovatieve Arbozorg in de praktijk

Hoe zorgen we ervoor dat mensen gezond en veilig kunnen blijven werken? Het programma Innovatieve Arbozorg ondersteunt vernieuwende, praktijk-gerichte projecten die bijdragen aan het voorkomen van ziekte, uitval en werkgerelateerde ongevallen. Preventie staat centraal, net als het versterken van de arbeidsgerelateerde zorg in een tijd waarin de druk op professionals toeneemt.

Het programma richt zich op de kwaliteit, toekomstbestendigheid en toegankelijkheid van de arbozorg. Dat gebeurt door te investeren in goed opgeleide bedrijfsartsen en kerndeskundigen, door samenwerking in de praktijk te versterken en door kennis beter beschikbaar en toepasbaar te maken voor professionals,

werkgevers en werkenden. Daarmee sluit Innovatieve Arbozorg aan bij de ambities van de Arbovisie 2040: van repareren naar voorkomen. De projecten in deze bundel zijn geordend langs drie samenhangende programmalijnen, die samen de kern vormen van Innovatieve Arbozorg:

1. Opleiding en professionalisering

Projecten binnen deze lijn richten zich op het vernieuwen en versterken van de opleiding tot bedrijfsarts en de na- en bijscholing. Zij dragen bij aan de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het vak en aan het vergroten van het aantal (praktijk)opleiders.

2. Samenwerking in de praktijk

Deze projecten zetten in op betere multidisciplinaire samenwerking tussen de (kern)deskundigen. Door nieuwe werkwijzen, experimenten en innovatieve technologieën dragen zij bij aan effectievere preventieve arbozorg.

3. Duurzame kennisbenutting

Binnen deze lijn ontwikkelen en borgen projecten praktische kennis, hulpmiddelen en ondersteunende materialen. Het doel: kennis over gezondheid, preventie en participatie beter vindbaar, bruikbaar en toepasbaar maken in de dagelijkse praktijk.

In deze brochure vindt u een overzicht van alle gehonoreerde projecten, gebundeld per programmalijn. Elk project wordt kort en overzichtelijk gepresenteerd: van aanleiding en aanpak tot verwachte opbrengsten en impact. Samen laten de projecten zien hoe innovatie in de arbozorg vorm krijgt – en hoe die bijdraagt aan gezond werken, nu en in de toekomst.

Inhoud

PROGRAMMALIJN 1

Opleiding en professionalisering 6

Digitale Innovatie Opleiding Bedrijfsarts (DIOBA)	8
AskNVAB: AI-vraagbaak voor de opleiding tot bedrijfsarts	10
Toetsen in de praktijk – aios en praktijkopleider gewogen en geholpen	12
Toolbox voor het verbeteren van de begeleiding van coassistenten door bedrijfsartsen	14
Academische Werkplaats Opleiden	16
Leren bewust samenwerken aan preventie	18
Centrale aanmelding opleiding tot bedrijfsarts	20
Ontwikkelen van Academische Werkplaats Klinische Arbeidsgeneeskunde Trainingsdagen	22
Opleiden voor morgen begint vandaag	24

PROGRAMMALIJN 2

Samenwerking in de praktijk 26

Doorontwikkeling en multidisciplinaire samenwerking binnen de duurzaam inzetbaarheid analyse	28
SAMEN – een pilotstudie naar samenwerking binnen arbozorg via een multidisciplinair e-zorgnetwerk	30
Samen werken aan beroepsziektepreventie: preventiezorgdossier voor multidisciplinaire samenwerking	32
Taakherschikking in de arbozorg: van verzuimbegeleiding naar preventie	34
Eerste stappen om gegevens uit het dossier van de bedrijfsarts toegankelijk te maken via PGO	36
Arbolnzicht: samen arbogezondheidsrisico's vroeg signaleren en voorkomen met AI	38

PROGRAMMALIJN 3

Duurzame kennisbenutting 40

Kennissynthese Interventies voor de duurzame inzetbaarheid van vrouwen in de overgang	42
Mantelzorg en werk – ondersteuning bij preventieve gesprekken en implementatie van de participatieve aanpak	44
Duurzame ontsluiting van kennis over werkvermogen	46
Ontwikkeling en pilot test van een persoonlijk blootstellingsdossier gevaarlijke stoffen	48
Hart voor werk met ANOCA/INOCA: e-learning en praktische tips voor duurzame arbeidsparticipatie	50
Nachtarbeid in de schijnwerpers: multidisciplinaire kennis over preventieve arbozorg delen en borgen	52
Een gesprek dat werkt: actieonderzoek naar een open en effectieve gesprekscultuur in het MKB	54
Psychische klachten als kanarie in de kolenmijn: naar meer organisatieadvies door bedrijfsartsen	56
De collaboratieve robot als collega: ziekte en verzuim voorkomen door nuttige mens machine interactie	58
Preventieve arbozorg door gezonde ogen op werk	60
Preventie van beroepsziekten en ongevallen door werknemers-blootstelling aan hitte en UV straling	62

Opleiding en professionalisering

Versterking, vernieuwing en innovatie van opleiding en na- en bijscholing

In 9 projecten wordt gewerkt aan het versterken en vernieuwen van de opleiding tot bedrijfsgeneeskunde en de na- en bijscholing van bedrijfsartsen. De projecten zetten in op innovatie, samenwerking en het ontlasten van praktijkopleiders.

Digitale Innovatie Opleiding Bedrijfsarts (DIOBA)

Het tekort aan bedrijfsartsen vraagt om vernieuwing van de opleiding. Dit project zet digitale innovaties en simulatieonderwijs in om de opleiding toekomstbestendig te maken en de werkdruk voor praktijk en instituutsopleiders te verlagen.

WAT

Het project herontwerpt onderdelen van de bedrijfsartsopleiding met e learning, video's en virtuele simulaties, zodat alios complexe praktijksituaties effectief kunnen oefenen.

VOOR WIE

- Bedrijfsartsen in opleiding
- Praktijkopleiders
- Instituutsopleiders

Opleiden onder druk

De vraag naar bedrijfsartsen groeit, terwijl het aantal praktijk en instituutsopleiders beperkt is. Hierdoor staat de opleidingscapaciteit onder druk. Dit project onderzoekt hoe digitale leervormen kunnen helpen om de opleiding efficiënter en toekomstbestendig in te richten, zonder concessies te doen aan kwaliteit.

Digitale leervormen in de praktijk

Twee onderdelen van de opleiding tot bedrijfsarts worden opnieuw ontworpen met digitale middelen zoals e learning, video's en virtuele simulaties. De twee opleidingsonderdelen zijn gericht op preventie van arbeidsrisico's, namelijk werkplek onderzoek en PAGO-PMO. De leervormen voor deze twee onderdelen worden stapsgewijs ontwikkeld, getest en geëvalueerd in de praktijk, ondersteund door onderzoek naar het ontwikkelingsproces, de effectiviteit en toepasbaarheid.

Samenwerking

- NSPOH
- Radboudumc SGBO
- Maastricht University
- The Simulation Crew
- Arbo Unie
- Human Total Care
- Perspectief Groep
- Blend Leren

Wat het oplevert

- Een deels vernieuwde opleiding tot bedrijfsarts met digitale innovaties
- Minder begeleidingslast voor praktijk en instituutsopleiders
- Meer opleidingscapaciteit zonder extra opleiders

Verantwoordelijke organisatie

Netherlands School of Public & Occupational Health

Projectleider en penvoerder

Erik Noordik

AskNVAB: AI-vraagbaak voor de opleiding tot bedrijfsarts

De opleiding tot bedrijfsarts kent veel regels, documenten en informatiebronnen. Dit project ontwikkelt een interactieve AI tool die aios (artsen in opleiding tot specialist) en praktijkopleiders snel en betrouwbaar antwoord geeft op veelgestelde opleidingsvragen en zo ontzorgt.

WAT	Het project ontwikkelt een interactieve AI tool die relevante opleidingsinformatie bundelt en via vraag en antwoord direct toegankelijk maakt voor de opleiding tot bedrijfsarts.
VOOR WIE	• Bedrijfsartsen in opleiding (aios) • Praktijkopleiders

Informatie lastig vindbaar

Voor aios en praktijkopleiders is opleidingsinformatie vaak verspreid over meerdere documenten en websites. Dit maakt het lastig om snel het juiste antwoord te vinden en kost tijd tijdens de opleiding en begeleiding. Bovendien kan het een drempel vormen om met de opleiding tot bedrijfsarts te starten.

Antwoorden via één tool

AskNVAB brengt relevante opleidingsinformatie samen in een interactieve AI tool. Gebruikers stellen vragen en ontvangen betrouwbare en herleidbare antwoorden op basis van gevalideerde bronnen. De tool wordt stapsgewijs ontwikkeld en getraind met veelgestelde vragen, totdat deze gereed is voor gebruik binnen de opleiding.

Samenwerking

- NVAB
- Stichting Praktijkopleiding Arbo Professionals (SPAP)

Wat het oplevert

- Snellere toegang tot duidelijke opleidingsinformatie
- Minder tijd kwijt aan zoeken voor aios en praktijkopleiders
- Een overzichtelijker en toegankelijker opleidingstraject tot bedrijfsarts

Verantwoordelijke organisatie

NVAB

Projectleider en penvoerder

Frank Brouwer

Toetsen in de praktijk – aios en praktijkopleider gewogen en geholpen

Het Landelijk Opleidingsplan voor bedrijfsartsen wordt herzien met meer aandacht voor preventieve taken. Dit project vertaalt deze nieuwe kaders naar een vernieuwd toetsboek dat aios (artsen in opleiding tot specialist) en praktijkopleiders ondersteunt bij toetsing op de werkplek.

WAT	Het project ontwikkelt en implementeert een nieuw toetsboek en e portfolio, zodat toetsing in de praktijk aansluit bij het herziene opleidingsplan en beter werkbaar wordt voor aios en praktijkopleiders.
VOOR WIE	• Bedrijfsartsen in opleiding (aios) • Praktijkopleiders • Opleidingsinstituten

Toetsing vraagt vernieuwing

Het bestaande toetsboek voor de opleiding tot bedrijfsarts sluit onvoldoende aan op het vernieuwde Landelijk Opleidingsplan, waarin preventie een belangrijkere rol krijgt. Hierdoor is toetsing in de praktijk niet altijd passend of eenduidig voor aios en praktijkopleiders.

Van kader naar praktijk

Dit project ontwikkelt een nieuw toetsboek dat aansluit bij het herziene opleidingsplan. In samenspraak met aios, praktijkopleiders, opleidingsinstituten en andere stakeholders worden toetsinstrumenten iteratief ontwikkeld en landelijk geïmplementeerd, ondersteund door een centraal e portfolio.

Samenwerking

- NVAB
- SGBO
- NSPOH
- Klankbordgroepen met aios, praktijkopleiders en opleidingsinstituten

Wat het oplevert

- Een herzien toetsboek dat aansluit bij het nieuwe opleidingsplan
- Betere ondersteuning van werkplekleren en toetsing
- Minder belasting voor praktijkopleiders bij beoordeling en administratie

Verantwoordelijke organisatie

NVAB

Projectleider en penvoerder

Gijsbert van Lomwel

Toolbox voor het verbeteren van de begeleiding van coassistenten door bedrijfsartsen

Door het tekort aan bedrijfsartsen is het belangrijk dat geneeskundestudenten via coschappen te enthousiasmeren voor dit vak. Dit project ontwikkelt een toolbox die bedrijfsartsen ondersteunt bij het inrichten van coschapplekken en het begeleiden van coassistenten.

WAT	Het project breidt een toolbox uit, evalueert en implementeert deze landelijk, zodat bedrijfsartsen coassistenten beter kunnen begeleiden en coschapplekken effectiever kunnen inrichten.
VOOR WIE	• Bedrijfsartsen • Bedrijfsartsen in opleiding (aios) • Coassistenten

Begeleiding onder druk

Het aantal coschapplekken binnen de bedrijfsgeneeskunde is beperkt, terwijl er behoefte is om meer studenten kennis te laten maken met het vak. Goede begeleiding kost tijd en vraagt om duidelijke structuur en ondersteuning voor bedrijfsartsen en aiossen.

Praktische ondersteuning

Dit project ontwikkelt en optimaliseert een toolbox met praktische handvatten voor het inrichten van coschapplekken en het begeleiden van coassistenten. De toolbox wordt uitgebreid, geëvalueerd en landelijk geïmplementeerd, en via de NVAB beschikbaar gesteld.

Samenwerking

- Amsterdam UMC
- NVAB
- NSPOH
- SGBO
- IOSG

Wat het oplevert

- Betere begeleiding van coassistenten tijdens coschappen
- Meer structuur en houvast voor bedrijfsartsen en aiossen
- Bijdrage aan de instroom van toekomstige bedrijfsartsen

Verantwoordelijke organisatie

Amsterdam UMC

Projectleider en penvoerder

Mariska de Wit

Academische Werkplaats Opleiden

De opleiding tot bedrijfsarts vraagt om voortdurende vernieuwing om aan te sluiten bij een veranderende praktijk. Dit project brengt praktijk, wetenschap en opleiding samen in een lerend netwerk waarin onderwijsinnovaties gezamenlijk worden ontwikkeld, getest en verbeterd.

WAT

Het project ontwikkelt, implementeert en evalueert vernieuwende onderwijsactiviteiten voor de opleiding tot bedrijfsarts via een academische werkplaats waarin praktijk, wetenschap en opleiding samenwerken, waarbij ook praktijkvraagstukken en behoeften uit de arbozorg centraal staan.

VOOR WIE

- Bedrijfsartsen in opleiding (aios)
- Praktijkopleiders
- Opleidingsinstituten

Samen leren verbeteren

De opleiding tot bedrijfsarts moet aansluiten bij actuele ontwikkelingen in de arbozorg en de praktijk. Dat vraagt om structurele samenwerking tussen opleiders, onderzoekers en praktijkinstellingen, zodat leren en verbeteren hand in hand gaan. Binnen het lerend netwerk worden praktijkervaringen, behoeften en belemmeringen gezamenlijk verkend om onderwijs en praktijk beter op elkaar aan te laten sluiten.

Lerend netwerk

In deze academische werkplaats werken partners uit praktijk, wetenschap en opleiding samen in een cyclisch leer- en verbeterproces. Onderwijsinnovaties worden gezamenlijk ontwikkeld, uitgevoerd, gemonitord en bijgesteld op basis van vastgestelde succesindicatoren en praktijkervaringen, in nauwe samenwerking met betrokken praktijkpartners.

Samenwerking

- Amsterdam UMC
- RadboudUMC
- NVAB
- NSPOH
- Arbo Unie
- HumanTotalCare
- ArboNed
- Richting
- Patiëntenfederatie Nederland
- VNO NCW
- Platform Samen Bouwen aan Participatie

Wat het oplevert

- Duurzaam lerend netwerk voor opleiding en praktijk
- Vernieuwde, evidence based onderwijsactiviteiten
- Versterking van de opleiding tot bedrijfsarts en de arbozorg

Verantwoordelijke organisatie
Amsterdam UMC

Projectleider en penvoerder
Nina Zipfel

Leren bewust samenwerken aan preventie

Veel bedrijfsartsen willen meer werk maken van preventie, maar lopen in de praktijk tegen belemmeringen aan. Dit project ontwikkelt een onderwijsinterventie die bedrijfsartsen helpt om samen met collega's preventieve taken structureel en effectief vorm te geven.

WAT

Het project ontwikkelt een evidence based onderwijsproduct voor bij- en nascholing, waarin bedrijfsartsen via peer coaching leren om samenwerking en preventie structureel te versterken.

VOOR WIE

- Bedrijfsartsen
- Praktijkgroepen (zoals ICT en visitatiegroepen)
- Opleidingsinstituten

Preventie blijft liggen

Hoewel preventie een kern-onderdeel is van het vak van bedrijfsarts, komt de uitvoering ervan vaak moeizaam van de grond. Individuele bedrijfsartsen ervaren belemmeringen in tijd, samenwerking en positionering binnen organisaties.

Samen leren en handelen

Dit project bouwt voort op een bestaande peer coaching interventie en ontwikkelt deze door tot een volwaardig onderwijsprogramma. In praktijkgroepen leren bedrijfsartsen gezamenlijk hoe zij preventieve taken aanpakken, knelpunten omzetten in actie en samenwerking versterken.

Samenwerking

- RIVM
- SGBO
- NSPOH
- Amsterdam UMC
- NVAB

Wat het oplevert

- Een nieuw onderwijsproduct voor bij- en nascholing
- Meer effectieve samenwerking rond preventie
- Sterkere positionering van preventie in de arbozorg

Verantwoordelijke organisatie

RIVM

Projectleider en penvoerder

Femke Abma

Centrale aanmelding opleiding tot bedrijfsarts

De instroom in de opleiding tot bedrijfsarts groeit, maar het tekort blijft groot. Tegelijkertijd vraagt deze groei om betere afstemming tussen opleidingsinstituten en praktijkinstellingen. Dit project ontwikkelt een centrale aanmeldprocedure om de opleidingscapaciteit planmatig en effectief te benutten.

WAT

Het project realiseert een centrale, digitaal ondersteunde aanmeld- en plaatsingsprocedure voor de opleiding tot bedrijfsarts, zodat instroom beter kan worden gepland.

VOOR WIE

- Artsen in opleiding tot specialist (aios)
- Opleidingsinstituten
- Praktijkinstellingen en opleiders

Instroom beter organiseren

De groeiende belangstelling voor de opleiding tot bedrijfsarts legt druk op opleidingsinstituten en praktijkopleiders. Zonder centrale afstemming is het lastig om de opleidingscapaciteit effectief uit te breiden en de kwaliteit van de opleiding te waarborgen

Eén uniforme procedure

Dit project ontwikkelt een uniforme aanmeld- en plaatsingsprocedure, gebaseerd op ervaringen bij andere medische vervolgoopleidingen. Via samenwerking tussen NVAB, NSPOH en SGBO wordt een centrale digitale aanmelding ingericht, inclusief planningstool en gespreksmodel.

Samenwerking

- SGBO Radboudumc
- NVAB
- NSPOH

Wat het oplevert

- Meer overzicht en transparantie in de aanmeldingsprocedure
- Betere planning en benutting van opleidingsplaatsen
- Basis voor verdere versterking van de opleiding tot bedrijfsarts

Verantwoordelijke organisatie

SGBO Radboudumc

Projectleider en penvoerder

Marjolein Bastiaanssen

Ontwikkelen van Academische Werkplaats Klinische Arbeidsgeneeskunde Trainingsdagen

Goede samenwerking tussen curatieve zorg en arbeidsgeneeskunde is cruciaal voor herstel, werkbehoud en re integratie. In de praktijk gebeurt deze samenwerking nog te weinig. Dit project ontwikkelt een multidisciplinair trainingsprogramma om arbocuratieve samenwerking structureel te versterken.

WAT

Het project ontwikkelt en evalueert multidisciplinaire trainingsdagen waarin zorg en arboprofessionals vanuit praktijkcasuïstiek leren samenwerken aan klinische arbeidsgeneeskunde.

VOOR WIE

- Bedrijfsartsen (en aios)
- Medisch specialisten (en aios)
- Andere zorg en arboprofessionals

Samenwerking onderbenut

Arbocuratieve samenwerking draagt bij aan preventie van (beroeps)ziekten en duurzame re integratie, maar komt in de praktijk onvoldoende tot stand. Belemmeringen in het zorgstelsel en onbekendheid met elkaars expertise spelen hierbij een belangrijke rol.

Leren van elkaars vak

Binnen de Academische Werkplaats Klinische Arbeidsgeneeskunde van Amsterdam UMC wordt een multidisciplinair trainingsprogramma ontwikkeld. Zorg- en arboprofessionals leren aan de hand van herkenbare praktijkcasussen hoe zij elkaars expertise beter benutten en samenwerking kunnen versterken.

Samenwerking

- Amsterdam UMC
- NVAB
- NVKA
- Radboudumc

Wat het oplevert

- Een toepasbaar trainingsprogramma voor arbocuratieve samenwerking
- Meer wederzijds begrip tussen zorg en arboprofessionals
- Een blauwdruk voor inzet in andere ziekenhuizen en opleidingssettings

Verantwoordelijke organisatie

Amsterdam UMC

Projectleider en penvoerder

Ling Oei-Oei

Opleiden voor morgen begint vandaag

De bedrijfsarts van de toekomst heeft kennis nodig van preventie, wetenschap en beleidsadvisering. Dit project ontwikkelt een stage bij het RIVM waarin artsen in opleiding tot bedrijfsarts leren om gezondheidsrisico's op populatieniveau te vertalen naar beleid en praktijk.

WAT

Het project ontwikkelt en evalueert een stage bij het RIVM voor aios bedrijfs-geneeskunde, gericht op preventie, multidisciplinaire samenwerking, wetenschappelijke kennis en beleidsadvies.

VOOR WIE

- Bedrijfsartsen in opleiding (aios)
- Opleidingsinstituten
- Beleids- en kennisorganisaties

Brede rol van de bedrijfsarts

Voor toekomstbestendige arbozorg is verschuiving van de focus van individuele verzuimbegeleiding naar preventie, populatiegerichte benadering en beleidsadvisering essentieel. In de huidige praktijkopleiding is hier nog beperkte ruimte voor, terwijl deze vaardigheden essentieel zijn voor het adequaat vervullen van de veranderende rol van de bedrijfsarts.

Leren in een kennisinstituut

Dit project ontwikkelt een stage bij het RIVM, waarin aios meelopen en -werken bij verschillende kenniscentra aan thema's als biologische agentia, schadelijke stoffen en wetenschappelijk onderzoek. Vanuit een populatie- en preventief perspectief leren zij wetenschap te vertalen naar beleidsadvies en praktische toepassingen. De stage wordt geëvalueerd en verder doorontwikkeld.

Samenwerking

- RIVM
- O&P Rijk Bedrijfszorg, de stage is toegankelijk voor AIOS van alle opleidingsinstellingen

Wat het oplevert

- Versterking van preventieve en beleidsgerichte vaardigheden
- Betere aansluiting tussen wetenschap, beleid en arbozorgpraktijk
- Voorbeeld voor vergelijkbare stages binnen andere kennisinstituten

Verantwoordelijke organisatie

RIVM

Projectleider en penvoerder

Marieke Wijffels - de Groot

Samenwerking in de praktijk

Stimuleren samenwerking tussen (kern)deskundigen

In 6 projecten wordt gewerkt aan betere samenwerking in de preventieve arbozorg. Professionals uit verschillende disciplines werken samen, ondersteund door innovatie, om gezondheidsproblemen voor werkenden eerder te signaleren en te voorkomen.

Doorontwikkeling en multidisciplinaire samenwerking binnen de duurzaam inzetbaarheid analyse

Binnen de bouw en infrasector is een werkwijze ontwikkeld om werkgerelateerde gezondheidsproblemen vroeg te signaleren. De opvolging van preventieve adviezen blijft echter achter. Dit project versterkt de samenwerking tussen arboprofessionals om preventieve arbozorg effectiever te maken.

WAT

Het project versterkt de rol van kern-deskundigen binnen de Duurzaam Inzetbaarheid Analyse door structurele multidisciplinaire samenwerking te organiseren en vast te leggen in een praktische handreiking.

VOOR WIE

- Vakmensen in de bouw en infrasector
- Arboprofessionals
- Werkgevers en brancheorganisatie

Preventie blijft achter

In de bouw en infrasector bestaat al een aanpak voor het vroegtijdig signaleren van gezondheidsproblemen. In de praktijk blijken preventieve acties echter onvoldoende opgevolgd, waardoor het effect op duurzame inzetbaarheid beperkt blijft.

Samenwerking versterken

Dit project versterkt de multidisciplinaire samenwerking binnen de bestaande werkwijze door kerndeskundigen, zoals arbeidshygiënist en veiligheidskundigen, structureel te betrekken. De cyclische aanpak richt zich op het hele werkzame leven en wordt ondersteund met data inzichten en een praktische handreiking.

Samenwerking

- RIVM
- Arbodiensten
- Brancheorganisaties
- Vakbonden
- Werkgevers
- Kerndeskundigen
- Wetenschappelijke partners

Wat het oplevert

- Vroegtijdigere signalering van gezondheidsproblemen
- Effectievere preventieve arbozorg
- Minder uitval en betere duurzame inzetbaarheid van vakmensen

Verantwoordelijke organisatie

RIVM

Projectleider en penvoerder

Femke Abma

SAMEN – een pilotstudie naar samenwerking binnen arbozorg via een multidisciplinair e-zorgnetwerk

Er is een groeiende behoefte aan betere samenwerking en informatie-uitwisseling tussen professionals in de arbeidsgerichte zorg, zodat werkenden langer gezond en duurzaam inzetbaar kunnen blijven. Dit project maakt netwerkzorg mogelijk middels een op maat gemaakt digitaal netwerkzorgplatform dat multidisciplinaire samenwerking tussen kerndeskundigen binnen de arbodienst en professionals uit de curatieve zorg ondersteunt.

WAT

Het project ontwikkelt en test een digitaal netwerkzorgplatform dat multidisciplinaire samenwerking tussen de arbeidsgerichte en curatieve zorg ondersteunt, inclusief informatie uitwisseling, overleg en ondersteuning van preventieve zorg.

VOOR WIE

- Kerndeskundigen binnen de arbodiensten
- Professionals in de curatieve zorg
- Werkenden en werkgevers

Samenwerking versnipperd

De samenwerking in de arbeidsgerichte zorg wordt nu vaak belemmerd door versnippering, inefficiënte communicatie en een gebrek aan gestandaardiseerde informatie-uitwisseling. Hierdoor worden werkgerelateerde gezondheidsproblemen niet altijd tijdig gesignaleerd of opgepakt en worden preventie kansen gemist.

Digitaal samenwerken

Dit project ontwikkelt een digitaal netwerkzorgplatform dat multidisciplinair samenwerken ondersteunt. Het platform faciliteert veilige informatie uitwisseling, multidisciplinair overleg en afstemming rondom preventie en werkbehoud. De werking wordt getest in een praktijkpilot bij twee arbodiensten.

Samenwerking

- Amsterdam UMC
- Perspex Collab
- NSPOH
- SGBO
- DAP en Beter (arbodienstverleners)
- Professionals uit de arbeidsgerichte en curatieve zorg
- Werknemersvertegenwoordiging

Wat het oplevert

- Betere multidisciplinaire samenwerking in de arbeidsgerichte zorg
- Efficiëntere informatie-uitwisseling
- Meer aandacht voor preventie en vroegsignalering
- Basis voor bredere implementatie van digitale netwerkzorg

Verantwoordelijke organisatie
Amsterdam UMC

Projectleider en penvoerder
Nina Zipfel

Samen werken aan beroepsziektepreventie: preventiezorgdossier voor multidisciplinaire samenwerking

Beroepsziekten worden vaak laat herkend doordat informatie versnipperd is over verschillende professionals. Dit project ontwikkelt een preventiezorgdossier dat multidisciplinaire samenwerking ondersteunt, zodat gezondheidsrisico's door werk eerder worden gesignaleerd en aangepakt.

WAT

Het project ontwikkelt en test een digitaal preventiezorgdossier dat gegevens bundelt en samenwerking tussen arboprofessionals ondersteunt om beroepsziektepreventie te verbeteren.

VOOR WIE

- Arboprofessionals
- Werkenden
- Werkgevers

Informatie versnipperd

Bij beroepsziektepreventie zijn verschillende professionals betrokken, maar informatie-uitwisseling verloopt vaak fragmentarisch. Hierdoor worden signalen gemist en blijft preventie achter, zeker bij complexe of langdurige blootstellingen.

Samen via één dossier

Dit project ontwikkelt een digitaal preventiezorgdossier waarin relevante gegevens samenkomen. Het dossier ondersteunt multidisciplinaire samenwerking, maakt vroegsignalering mogelijk en helpt professionals om gericht preventieve interventies in te zetten. De werking wordt getest in de praktijk.

Samenwerking

- Amsterdam UMC
- Arboprofessionals
- Bedrijfsartsen
- Andere kerndeskundigen
- Werkgevers
- Onderzoekers

Wat het oplevert

- Betere samenwerking bij beroepsziektepreventie
- Eerdere signalering van werkgerelateerde gezondheidsrisico's
- Meer samenhang in preventieve arbozorg

Verantwoordelijke organisatie

Amsterdam UMC

Projectleider en penvoerder

Pieter Coenen

Taakherschikking in de arbozorg: van verzuimbegeleiding naar preventie

Door het structurele tekort aan bedrijfsartsen ligt de focus in de arbozorg vaak op verzuimbegeleiding. Dit project onderzoekt hoe taakherschikking tussen bedrijfsartsen en andere zorgprofessionals kan zorgen voor meer duurzame inzetbaarheid, kwaliteit van zorg en ruimte voor preventie.

WAT Het project experimenteert met taakherschikking binnen arbodiensten om medische taken te herverdelen, zodat bedrijfsartsen meer tijd krijgen voor preventieve arbozorg.

VOOR WIE

- Bedrijfsartsen
- Andere BIG geregistreerde zorgprofessionals
- Arbodiensten en werkgevers
- De eindgebruiker: werknemers

Meer ruimte voor preventie

Het tekort aan bedrijfsartsen beperkt de mogelijkheden om preventief te werken. Veel tijd gaat op aan verzuimbegeleiding, terwijl preventie essentieel is voor duurzame inzetbaarheid. Taakherschikking kan bijdragen aan een betere inzet van beschikbare expertise binnen de arbozorg.

Samenwerken in nieuwe rollen

Dit project onderzoekt hoe medische taken, zoals diagnostiek en behandeling, deels kunnen worden overgenomen door andere BIG geregistreerde professionals, zoals physician assistants en verpleegkundig specialisten. In multidisciplinaire teams krijgen bedrijfsartsen zo meer ruimte voor preventieve taken. De aanpak en effecten worden systematisch onderzocht.

Samenwerking

- ZINZIZ
- HumanCapitalCare
- Arbo Unie

Wat het oplevert

- Meer tijd voor preventieve arbozorg
- Lagere werkdruk en meer werkplezier voor professionals
- Praktische handvatten voor implementatie van taakherschikking

Verantwoordelijke organisatie
ZINZIZ

Projectleider en penvoerder
Miriam Wickham

Eerste stappen om gegevens uit het dossier van de bedrijfsarts toegankelijk te maken via PGO

Werkgerelateerde gezondheidsgegevens ontbreken vaak in persoonlijke gezondheidsomgevingen (PGO's). Dit project legt de basis om gegevens uit het bedrijfsgeneeskundig dossier toegankelijk te maken voor werknemers, zodat zij meer regie krijgen en informatie niet verloren gaat bij wisseling van arbodienst of werkgever.

WAT

Het project ontwikkelt een pilot en een leidraad verslaglegging om gegevens uit het bedrijfsgeneeskundig dossier gecontroleerd en begrijpelijk te ontsluiten naar PGO's.

VOOR WIE

- Werknemers
- Bedrijfsartsen
- Arbodiensten

Gegevens versnipperd

Werkgerelateerde gezondheidsgegevens zijn nu vaak alleen beschikbaar binnen het bedrijfsgeneeskundig dossier. Hierdoor hebben werknemers geen levenslang overzicht van deze informatie, terwijl continuïteit juist belangrijk is bij werkgerelateerde aandoeningen en blootstellingen.

Ontsluiten via PGO

Dit project zet eerste stappen om gegevens uit het bedrijfsgeneeskundig dossier zichtbaar te maken in PGO's. Via een pilot wordt informatie in PDF/a vorm ontsloten. Daarnaast wordt een geautoriseerde leidraad voor eenduidige verslaglegging ontwikkeld als basis voor toekomstige, gestructureerde ontsluiting.

Samenwerking

- NVAB
- Patiëntenfederatie Nederland
- Stichting MedMij

Wat het oplevert

- Een PDF voor een PGO bij 1 arbodienst
- Stappenplan met ervaringen voor andere arbodiensten
- Een leidraad voor bedrijfsartsen bij het maken van verslagen

Verantwoordelijke organisatie
NVAB

Projectleider en penvoerder
Gijsbert van Lomwel

Arbolnzicht: samen arbogezondheidsrisico's vroeg signaleren en voorkomen met AI

Werkgerelateerde gezondheidsrisico's worden vaak pas laat herkend. Dit project zet kunstmatige intelligentie in om gegevens multidisciplinair te analyseren en risico's eerder te signaleren, zodat prioritaire preventieve maatregelen tijdig kunnen worden ingezet en uitval kan worden voorkomen.

WAT Het project ontwikkelt en test AI toepassingen die arbogezondheidsgegevens analyseren om risico's vroegtijdig zichtbaar te maken en multidisciplinaire preventieve arbozorg te ondersteunen in de bouwnijverheid sector.

VOOR WIE

- Arboprofessionals
- Werkenden
- Werkgevers

Risico's blijven onder de radar

In de praktijk zijn gegevens over arbogezondheidsrisico's vaak versnipperd en moeilijk te duiden. Hierdoor worden signalen van mogelijke gezondheidsproblemen laat herkend, terwijl vroeg-signalering essentieel is voor effectieve preventie.

Inzicht met AI

Arbolnzicht ontwikkelt AI toepassingen die bestaande gegevens analyseert en patronen zichtbaar maakt. Door informatie slim te combineren, helpt de toepassing arboprofessionals om risico's eerder te herkennen en preventieve acties beter te onderbouwen.

Samenwerking

- TNO
- Perspectief
- Richting
- Vlandis
- Van Wijnen
- FNV

Wat het oplevert

- Vroegtijdige signalering van arbogezondheidsrisico's
- Betere onderbouwing van preventieve maatregelen, de basis voor minder ziekteverzuim en gezondheidsklachten
- Inzicht in hoe AI arboprofessionals kan ondersteunen bij dagelijks werk

Verantwoordelijke organisatie
TNO

Projectleider en penvoerder
Hilde Crossen & Eelco Kuijpers

Duurzame kennisbenutting

Stimuleren van effectieve kennisbenutting in de praktijk

In 11 projecten wordt gewerkt aan het beter delen, toepassen en borgen van kennis in de preventieve arbozorg. Praktische tools en technologie helpen professionals en organisaties om kennis sneller en effectiever in de praktijk te gebruiken.

Kennissynthese Interventies voor de duurzame inzetbaarheid van vrouwen in de overgang

Overgangsklachten hebben vaak invloed op functioneren en inzetbaarheid op het werk, maar blijven meestal onbesproken. Werkgevers zoeken naar passende ondersteuning, terwijl weinig bekend is over wat effectief is op de werkvloer. Dit project bundelt en deelt kennis over interventies voor duurzame inzetbaarheid.

WAT Het project inventariseert en analyseert interventies die werkgevers inzetten rondom overgang en werk, en vertaalt deze kennis naar praktische aanbevelingen.

VOOR WIE

- Werkende vrouwen in de overgang
- Werkgevers en leidinggevenden
- Bedrijfsartsen en arboprofessionals

Overgang en werk onderbelicht

Veel vrouwen ervaren tijdens de overgang klachten die hun werk beïnvloeden, zoals vermoeidheid en slaapproblemen. Toch wordt de invloed van de overgang op het werk onvoldoende herkend en besproken, waardoor passende ondersteuning uitblijft.

Wat werkt in de praktijk?

Dit project brengt bestaande interventies van werkgevers in kaart en onderzoekt via interviews wat werkt bij het invoeren van deze interventies in een organisatie. Er is specifieke aandacht voor het MKB en sectoren waar veel vrouwen werken. Op basis van de kennissynthese worden concrete adviezen ontwikkeld voor werkgevers en leidinggevenden.

Samenwerking

- RIVM
- AWWN
- Stichting Vuurvrouw
- NVAB

Wat het oplevert

- Overzicht van praktijkinterventies rond overgang en werk: effecten en ervaringen
- Praktische aanbevelingen voor werkgevers en leidinggevenden
- Ondersteuning van duurzame inzetbaarheid van vrouwen in de overgang

Verantwoordelijke organisatie

RIVM

Projectleider en penvoerder

Sandra van Oostrom

Mantelzorg en werk – ondersteuning bij preventieve gesprekken en implementatie van de participatieve aanpak

De combinatie van werk en mantelzorg kan leiden tot gezondheidsproblemen en verzuim. Dit project ontwikkelt en verspreidt praktische ondersteuning om het preventieve gesprek over mantelzorg op de werkvloer te voeren en de participatieve aanpak duurzaam toe te passen.

WAT

Het project ontwikkelt, evalueert en implementeert materialen en methoden die werkende mantelzorgers, leidinggevend en werkgevers ondersteunen bij preventieve gesprekken over mantelzorg en werk.

VOOR WIE

- Werkende mantelzorgers
- Werkgevers en leidinggevend
- Arboprofessionals

Gesprek blijft lastig

Werkende mantelzorgers en leidinggevend ervaren drempels om mantelzorg bespreekbaar te maken op het werk. Daardoor blijven signalen van overbelasting vaak onbesproken, terwijl vroegtijdig overleg kan bijdragen aan gezondheid en inzetbaarheid.

Participatief aanpakken

Dit project bouwt voort op de bewezen Participatieve Aanpak Werkende Mantelzorgers. In vier fasen worden praktische materialen en methoden ontwikkeld, getest en verspreid om preventieve gesprekken te ondersteunen en de aanpak breed in de praktijk te implementeren.

Samenwerking

- RIVM
- Stichting Werk&Mantelzorg
- Beroepsvereniging mantelzorgmakelaars
- BPSW
- AWWN

Wat het oplevert

- Concrete handvatten voor het voeren van het preventieve gesprek over mantelzorg en werk
- Betere ondersteuning van werkende mantelzorgers
- Minder gezondheidsklachten en uitval door (mantelzorg en werk) combinatie belasting

Verantwoordelijke organisatie

RIVM

Projectleider en penvoerder

Karin Proper

Duurzame ontsluiting van kennis over werkvermogen

Werkvermogen is een belangrijke indicator voor duurzame inzetbaarheid, maar beschikbare kennis is versnipperd en sluit niet altijd aan op de huidige werkpraktijk. Dit project vernieuwt de Work Ability Index (WAI) en ontsluit kennis via een publiek toegankelijk digitaal platform voor preventieve arbozorg.

WAT

Het project vernieuwt de Work Ability Index en ontwikkelt een digitaal platform dat multidisciplinaire kennis en data over werkvermogen duurzaam ontsluit voor preventief handelen.

VOOR WIE

- Arbokerndeskundigen en arboprofessionals
- Werkgevers
- Werknemers

Werkvermogen vraagt actuele kennis

De Work Ability Index (WAI) is een veelgebruikt instrument om werkvermogen te meten, maar sluit niet volledig aan op hedendaagse uitdagingen zoals mentale belasting en veranderende werkomstandigheden. Daarnaast wordt beschikbare kennis onvoldoende multidisciplinair benut.

Van meten naar preventief handelen

Dit project ontwikkelt de WAI door en ontsluit bestaande en nieuwe kennis over werkvermogen via een digitaal platform. Door data en adviezen toegankelijk te maken voor professionals, werkgevers en werknemers, helpt het project om problemen vroeg te signaleren, interventies te onderbouwen en uitval te voorkomen.

Samenwerking

- OVAL
- RIVM
- Panteia
- AWVN
- NVvA

Wat het oplevert

- Een vernieuwde en breed gedragen Work Ability Index
- Publiek toegankelijk platform met kennis en benchmarkdata
- Betere onderbouwing van preventieve arbozorg

Verantwoordelijke organisatie

OVAL

Projectleider en penvoerder

Femke Abma

Ontwikkeling en pilot test van een persoonlijk blootstellingsdossier gevaarlijke stoffen

Blootstelling aan gevaarlijke stoffen veroorzaakt beroepsziekten die zich vaak pas jaren later openbaren. Inzicht in individuele blootstelling ontbreekt meestal. Dit project ontwikkelt een persoonlijk blootstellingsdossier om blootstellingsrisico's gedurende de loopbaan inzichtelijk te maken en preventie te verbeteren.

WAT

Het project ontwikkelt en test een persoonlijk blootstellingsdossier waarin werkgeschiedenis, arbeidsomstandigheden en blootstelling aan gevaarlijke stoffen structureel worden vastgelegd.

VOOR WIE

- Werknemers (huidig en voormalig)
- Arboprofessionals
- Werkgevers

Blootstelling blijft onzichtbaar

Ziekten door gevaarlijke stoffen ontstaan vaak pas tientallen jaren na blootstelling. Omdat individuele blootstelling meestal niet structureel wordt vastgelegd, is het moeilijk om de relatie met werk te leggen en tijdig preventieve maatregelen te nemen.

Persoonlijk inzicht over de hele loopbaan

Dit project ontwikkelt een persoonlijk blootstellingsdossier (PBD) waarin gegevens uit meerdere bronnen worden samengebracht. Het dossier loopt mee gedurende de loopbaan van de werknemer, wordt periodiek geactualiseerd en kan worden gekoppeld aan het medisch dossier en een persoonlijke gezondheidsomgeving. Via pilots wordt het concept getest en doorontwikkeld tot een proof of concept.

Samenwerking

- Amsterdam UMC
- Stoffenmanager®
- Andere kennis- en praktijkpartners

Wat het oplevert

- Inzicht in individuele blootstelling aan gevaarlijke stoffen
- Betere mogelijkheden voor vroegsignalering en preventie
- Basis voor landelijke opschaling en koppeling met gezondheidsdossier

Verantwoordelijke organisatie

Amsterdam UMC

Projectleider en penvoerder

Henk van der Molen

Hart voor werk met ANOCA/INOCA: e-learning en praktische tips voor duurzame arbeidsparticipatie

Werkenden met ANOCA/INOCA (hartklachten zonder vernauwingen in de kransslagaders) ervaren vaak beperkingen in het werk, maar krijgen niet altijd passende bedrijfsgeneeskundige begeleiding. Dit project ontwikkelt scholing en praktische inzichten om professionals beter toe te rusten in de begeleiding van deze werkenden.

WAT Het project ontwikkelt een e learning en praktische handvatten over ANOC/AINOCA, gericht op betere herkenning, begeleiding en duurzame inzetbaarheid van werkenden met deze hartaandoening.

VOOR WIE

- Werkenden met ANOC/AINOCA
- Bedrijfs- en verzekeringsartsen
- Andere (arbo)zorgprofessionals

Onbegrepen hartklachten

ANOCA en INOCA zijn aandoeningen waarbij patiënten hartklachten ervaren zonder dat er zichtbare vernauwingen in de kransslagaders worden gevonden. Deze mensen hebben vaak langdurig onbegrepen klachten. Dit bemoeilijkt niet alleen een tijdige herkenning en erkenning van de aandoening, maar ook het bieden van passende begeleiding en ondersteuning, met negatieve gevolgen voor werkbehoud en arbeidsparticipatie.

Werkgerichte kennis versterken

Dit project ontwikkelt een e learning en praktijkgerichte inzichten die medische kennis over ANOCA/INOCA verbinden aan werk en duurzame inzetbaarheid. De focus ligt op betere herkenning, erkenning, als ook passende begeleiding en ondersteuning bij werkbehoud en arbeidsparticipatie door bedrijfs- en verzekeringsartsen.

Samenwerking

- Amsterdam UMC/Tilburg University
- Zorgprofessionals
- Arboprofessionals
- Onderzoeks- en kennispartners

Wat het oplevert

- Betere herkenning en erkenning van ANOC/AINOCA in relatie tot werk
- Meer kennis bij professionals over werkgerichte begeleiding
- Verbeterde duurzame inzetbaarheid van werkenden met hartklachten

Verantwoordelijke organisatie

Amsterdam UMC

Projectleider en penvoerder

Gilbert Wijntjens

Nachtarbeid in de schijnwerpers: multidisciplinaire kennis over preventieve arbozorg delen en borgen

Nachtarbeid is niet meer weg te denken uit de Nederlandse arbeidsmarkt en brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Hoewel de wetenschappelijke kennis hierover groeit, wordt deze nog onvoldoende benut in preventieve arbozorg. Dit project vertaalt multidisciplinaire kennis naar praktisch toepasbare hulpmiddelen.

WAT

Het project ontwikkelt kennisproducten en scholing die arbokerndeskundigen ondersteunen bij het adviseren over gezondheidsrisico's, preventie en duurzame inzetbaarheid bij nachtarbeid.

VOOR WIE

- Arbokerndeskundigen en arboprofessionals
- Werkgevers met nachtarbeid
- Werknemers in nacht en ploegdienst

Kennis onvoldoende benut

De gezondheidsrisico's van nachtarbeid zijn steeds beter in kaart gebracht, maar deze kennis is nog beperkt opgenomen in RI&E instrumenten, arbocatalogi en opleidingen. Daardoor missen werkgevers en professionals concrete handvatten voor preventieve arbozorg bij nachtarbeid.

Van wetenschap naar praktijk

Dit project bundelt wetenschappelijke en praktische kennis en ontwikkelt in co creatie met professionals kennisproducten zoals een RI&E module nachtarbeid, een arbocatalogus tegel en een modulair onderwijspakket. Een routekaart ondersteunt de implementatie en borging in verschillende sectoren.

Samenwerking

- Erasmus MC
- Arbode
- BA&O
- PHOV
- Strukton Rail Nederland

Wat het oplevert

- Vrij toegankelijke RI&E module en arbocatalogus tegel nachtarbeid
- Multidisciplinair onderwijspakket voor arboprofessionals
- Betere preventie en advisering rond nachtarbeid

Verantwoordelijke organisatie

Erasmus Medisch Centrum

Projectleider en penvoerder

Heidi Lammers-van der Holst

Een gesprek dat werkt: actieonderzoek naar een open en effectieve gesprekscultuur in het MKB

In veel mkb bedrijven wordt pas over inzetbaarheid gepraat als problemen groot worden. Leidinggevend vinden het lastig deze gesprekken tijdig en effectief te voeren. Dit project ontwikkelt praktische ondersteuning om het preventieve gesprek over werk, gezondheid en inzetbaarheid te versterken.

WAT Het project ontwikkelt en test een gespreksmodule voor leidinggevend in het MKB, zodat zij op tijd, open en effectief kunnen praten over werkplezier, gezondheid en inzetbaarheid.

VOOR WIE

- Leidinggevend in het MKB
- Werknemers
- Arboprofessionals

Gesprekken komen laat

In het MKB ontbreekt vaak een vaste structuur voor gesprekken over inzetbaarheid en gezondheid. Daardoor blijven signalen van overbelasting onbesproken en wordt pas gereageerd wanneer uitval dreigt of al is opgetreden. Leidinggevend spelen hierin een sleutelrol.

Leren in de praktijk

Dit project voert actieonderzoek uit om een bestaande gespreksmodule verder te ontwikkelen en toe te passen in de praktijk. Praktische behoeften van werkgevers en werknemers staan centraal, en worden gecombineerd met bestaande en wetenschappelijk onderbouwde aanpakken zoals de Werk als waarde-methodiek. De module wordt getest bij huisartsenpraktijken, en aangepast op basis van ervaringen. In samenwerking met branche- en werkgeversorganisatie worden de inzichten vertaald voor bredere implementatie in het MKB.

Samenwerking

- ZINZIZ
- Tilburg University
- SSFH
- OVAL
- Telus Health

Wat het oplevert

- Een praktische gespreksmodule voor preventieve gesprekken
- Meer vertrouwen bij leidinggevend om het gesprek aan te gaan
- Vroegere signalering van problemen rond duurzame inzetbaarheid

Verantwoordelijke organisatie
ZINZIZ

Projectleider en penvoerder
Lisa Knelange

Psychische klachten als kanarie in de kolenmijn: naar meer organisatieadvies door bedrijfsartsen

In de zorgsector melden veel medewerkers zich ziek door psychische klachten. Deze klachten zijn vaak een vroeg signaal van problemen in de organisatie. Dit project ontwikkelt praktische hulpmiddelen waarmee bedrijfsartsen eerder en gericht organisatieadvies kunnen geven.

WAT

Het project ontwikkelt en test twee hulpmiddelen die bedrijfsartsen ondersteunen bij vroegsignalering van psychisch werkgerelateerd verzuim en het geven van effectief organisatieadvies.

VOOR WIE

- Bedrijfsartsen en arboprofessionals
- Leidinggevenden in de zorg
- Medewerkers in zorgorganisaties

Vroege signalen benutten

Psychische klachten bij medewerkers wijzen vaak op psychosociale arbeidsbelasting binnen teams of organisaties. Die signalen worden in de praktijk nog onvoldoende benut voor organisatieadvies, terwijl juist daar kansen liggen voor preventie van verzuim.

Van individueel naar organisatieadvies

Dit project ontwikkelt twee praktische hulpmiddelen die bedrijfsartsen helpen om signalen uit het preventief spreekuur en ziekmeldingen te vertalen naar gesprekken met leidinggevenden. Via actieonderzoek worden de hulpmiddelen getest en verbeterd, met als doel duurzame organisatorische veranderingen te stimuleren.

Samenwerking

- MUMC+
- HumanCapitalCare
- NVAB
- Ondernemingsraad MUMC+

Wat het oplevert

2 praktische hulpmiddelen voor bedrijfsartsen bij het geven van goed organisatieadvies

Verantwoordelijke organisatie
Maastricht University

Projectleider en penvoerder
Angelique de Rijk

De collaboratieve robot als collega: ziekte en verzuim voorkomen door nuttige mens machine interactie

Fysiek zwaar en repeterend werk leidt vaak tot klachten aan het bewegingsapparaat en ziekteverzuim. Dit project onderzoekt hoe collaboratieve robots (cobots) kunnen bijdragen aan het verminderen van fysieke belasting en het bevorderen van duurzame inzetbaarheid.

WAT

Het project ontwikkelt en test praktische mens cobot werkopstellingen om fysieke werkbelasting te verminderen en inzicht te krijgen in effectieve samenwerking tussen mens en robot.

VOOR WIE

- Werkenden in fysiek zwaar en repeterend werk
- Werkgevers
- Arboprofessionals en onderwijsinstellingen

Fysieke belasting terugdringen

Klachten aan rug, nek en schouders vormen een belangrijke oorzaak van ziekteverzuim, vooral bij zwaar en herhalend werk. Met het stijgen van de pensioenleeftijd groeit de noodzaak om werk fysiek haalbaar en gezond te houden. Cobots kunnen hierin een ondersteunende rol spelen.

Samenwerken met een cobot

In dit project worden, in co creatie met medewerkers en bedrijven, mens cobot werkopstellingen ontwikkeld en getest in de praktijk. Daarbij wordt onderzocht onder welke voorwaarden samenwerking leidt tot minder fysieke belasting, én hoe cobots succesvol en acceptabel kunnen worden geïmplementeerd. De opgedane kennis wordt vertaald naar praktische tools en leermaterialen.

Samenwerking

- Verwey Jonker Instituut
- Saxion Hogeschool
- EuroMouldings
- Lucrato
- Technohub Inclusieve Technologie
- Cedris
- KIT
- Koninklijke Metaalunie
- FNV
- AKC

Wat het oplevert

- Inzicht in effectieve mens cobot samenwerking
- Vermindering van fysieke werkbelasting en verzuimrisico's
- Praktische handvatten voor bedrijven, professionals en onderwijs

Verantwoordelijke organisatie

Verwey-Jonker Instituut

Projectleider en penvoerder

Ines Schell-Kiehl

Preventieve arbozorg door gezonde ogen op werk

Door langdurig beeldschermwerk krijgen steeds meer werkenden last van droge en vermoeide ogen. Toch krijgt ooggezondheid in de arbozorg weinig aandacht. Dit project ontwikkelt praktische handvatten om oogklachten vroeg te signaleren en preventief aan te pakken.

WAT

Het project ontwikkelt een praktisch toepasbare leidraad met digitale hulpmiddelen en voorlichtingsmaterialen om werkgerelateerde oogklachten te voorkomen en de preventieve arbozorg te versterken.

VOOR WIE

- Werkenden met beeldschermwerk
- Arboprofessionals
- Werkgevers

Oogklachten onderschat

Droge en vermoeide ogen komen veel voor bij beeldschermwerk, maar worden zelden meegenomen in preventieve arbozorg. Gebrek aan richtlijnen en praktische hulpmiddelen maakt het lastig om klachten tijdig te herkennen en te voorkomen.

Preventief handelen

Dit project ontwikkelt, op basis van wetenschappelijke kennis en praktijkervaring, een leidraad voor preventie en vroegsignalering van oogklachten. Digitale tools en communicatiemiddelen ondersteunen werkenden en arboprofessionals bij gezond beeldschermgebruik, onder andere binnen het PAGO. [projecten.zonmw.nl]

Samenwerking

- Amsterdam UMC
- Droge Ogen Kliniek Nederland
- Optometristen Vereniging Nederland
- NVvA
- NVAB
- Koninklijke Visio

Wat het oplevert

- Praktische leidraad voor preventie van oogklachten
- Meer bewustwording over ooggezondheid op het werk
- Minder klachten en uitval door beeldschermwerk

Verantwoordelijke organisatie

Amsterdam UMC

Projectleider en penvoerder

Jan Hoving

Preventie van beroeps- ziekten en ongevallen door werknemers- blootstelling aan hitte en UV straling

Blootstelling aan hitte en UV straling kan leiden tot gezondheidsproblemen, ongevallen en ziekteverzuim. Ondanks toenemende kennis ontbreekt praktische toepasbaarheid in de arbozorg. Dit project vertaalt multidisciplinaire kennis naar concrete handvatten voor preventie op de werkvloer.

WAT

Het project ontwikkelt een praktijkgerichte aanpak om risico's van hitte en UV blootstelling te beoordelen en beheersen in de preventieve arbozorg, en factsheets en meetprotocollen.

VOOR WIE

- Arboprofessionals (arbeidshygiënist, veiligheidskundigen, bedrijfsartsen)
- Werkgevers
- Werknemers, met name in de bouwsector

Risico's onvoldoende beheerst

Overmatige blootstelling aan hitte en UV straling vergroot het risico op beroepsziekten en arbeidsongevallen. Hoewel internationale kennis beschikbaar is, ontbreekt een aanpak die is afgestemd op de Nederlandse werkpraktijk en klimatologische omstandigheden.

Van kennis naar toepasbare preventie

Dit project bundelt internationale en nationale kennis en vertaalt deze naar de Nederlandse situatie. Er worden factsheets, meetprotocollen met sensoren en wearables en een geïntegreerde aanpak ontwikkeld voor risico-beoordeling en beheersmaatregelen. De methode wordt specifiek uitgewerkt en getoetst voor de bouwsector, met input van praktijkpartners en experts.

Samenwerking

- TNO
- La Isla Network
- Vollandis
- Heijmans
- Van Wijnen

Wat het oplevert

- Een toepasbare aanpak voor beoordeling en beheersing van hitte en UV risico's
- Praktische factsheets en protocollen voor arboprofessionals
- Betere preventie van beroepsziekten en ongevallen

Verantwoordelijke organisatie TNO

Projectleider en penvoerder Marit Wilms

Samen werken aan gezond aan het werk

Innovatieve Arbozorg is één van de manieren waarop ZonMw bijdraagt aan gezond, veilig en duurzaam werken. We financieren en verbinden ook kennis en innovatie rond andere werkgerelateerde thema's, zoals re-integratie, inclusieve arbeidsmarkten, mentale en

Benieuwd wat ZonMw nog meer doet op het gebied van Werk?

Ontdek hier onze programma's, projecten en kennis

ZONMW: MET KENNIS WERKEN AAN EEN GOEDE
GEZONDHEID VOOR IEDEREEN

Vormgeving

Parijs Ontwerp en communicatie

Redactie

ZonMw

Uitgave

ZonMw, juni 2026

Teksten overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.